

tussen Duin & Dijk

Natuur in Noord-Holland. Jaargang 18 1 ● 2019

De gebogen traliemossel

● Foto's: Geert Timmermans.

● Gebogen traliemossel tussen trompetkalkkokerworm.

● Gebogen traliemossel (56 mm) gevonden in de Sonthaven.

Op 21 september 2018 vond Martin Melchers een voor hem onbekende mossel. De mossel zat ingeklemd in een klomp trompetkalkkokerworm (*Ficopomatus enigmaticus*) die tijdens het vissen in de Coenhaven met het ophalen van een fuik omhoog was gekomen. De mossel was ongeveer een centimeter groot en werd voor determinatie meegevoerd naar huis.

Op 11 oktober doken fotograaf Ron Offermans en Hans Spierenburg in het Noordzeekanaal nabij de Velsertunnel. Daar ontdekten ze op enkele meters beneden de waterspiegel een aantal fraaie mosseltjes. Deze vielen op vanwege hun vorm en vooral door de afwijkende, wat getraliede ribstructuur op de schelpen. Al snel was duidelijk dat het hier ging om een geheel nieuwe soort voor ons land. Het bleek te gaan om dezelfde soort als het onbekende mosseltje van Martin Melchers.

Determinatie en herkomst

Na enig verzamel- en speurwerk door Rykel de Bruyne en trans-

port van materiaal naar Naturalis, kon Jeroen Goud de onbekende tweekleppige op naam brengen. Het gaat om de uit de Golf van Mexico (en de Mississippi-rivier bij New Orleans) stammende soort *Ischadium recurvum* (Rafinesque, 1820). Als voorstel voor een Nederlandse naam is 'gebogen traliemossel' gekozen. De gebogen traliemossel is een tweekleppigensoort uit de familie van de Mytilidae. In Amerika is de soort kenmerkend voor estuaria en wordt gevonden op harde substraten zoals rotsen, oesterbanken en palen. De mossel kan zowel in brak- als zoutwater leven. Vanuit het oorspronkelijke leefgebied is de mossel waarschijnlijk via oestertransporten verspreid naar de oostelijke kustwateren van Amerika en Californië (Lippson & Lippson, 1997).

De gebogen traliemossel kan ruim vijf centimeter groot worden. De maat van de exemplaren die tot nu toe in het Noordzeekanaal zijn gevonden bedraagt meestal twee centimeter maar er is ook een

exemplaar van 56 millimeter gevonden. Deze afmeting onderbouwt het vermoeden dat de gebogen traliemossel tenminste vijf jaar geleden het gebied heeft gekoloniseerd. De gebogen traliemossel is tot nu toe (stand 25/11/2018) gevonden in een gebied dat zich uitstrekt van de sluizen van IJmuiden tot in de Mercuriushaven.

Hoe de gebogen traliemossel Nederland heeft bereikt blijft onduidelijk. Mogelijk is de mossel met ballastwater of hangend in aangroei van schepen in het Noordzeekanaal terecht gekomen. Tot nu zijn er uit andere gebieden van Nederland en Europa geen waarnemingen bekend van deze exoot.

Geert Timmermans
harmat4@xs4all.nl

Literatuur

● LIPPSON, A.J. & R.L. LIPPSON, 1997. Life in the Chesapeake Bay. Johns Hopkins University Press, Baltimore.